

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Філологічний факультет
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи

Н.В. Михальченко

«30» серпня 2023 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ**

Ступінь магістра

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

035 Філологія

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша - англійська

Освітня програма: Переклад

2023-2024 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Заскалета Світлана Григорівна, професор кафедри германської філології

РЕЦЕНЗЕНТ: М.В.Герін, Генеральний директор товариства з обмеженої відповідальністю «ТРАНСЛІНК-Україна»

Програму схвалено на засіданні кафедри германської філології

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри германської філології (Мироненко Т.П.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від “28” серпня 2023 року № 1

Голова навчально-методичної комісії (Дем'яненко О. Є.)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол від “30” серпня 2023 року № 12

Голова навчально-методичної ради

Анотація

Освітньо-професійна програма "Управління закладами освіти" передбачає динамічне, інтегративне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до управління навчальним закладом як складною соціально-педагогічною системою, що базується на принципах і закономірностях, практичному досвіді управління освітньою галуззю та реалізує це через навчання та практичну підготовку. Орієнтується на сучасні наукові досягнення в галузі управління соціально-педагогічними системами, враховує специфіку роботи в освітній галузі. Акцент робиться на формуванні системи знань, умінь і навичок з керівництва організацією в галузі освіти і виробничого навчання, формування і розвиток стратегічного мислення керівників освітніх організацій, який передбачає визначену зайнятість та можливість подальшої освіти та кар'єрного зростання. Спеціалізація: управління навчальним закладом передбачає поглиблені знання в системному підході до управління в закладах освіти. Підготовку висококваліфікованих, професійних та перспективних менеджерів з інноваційними, креативними поглядами та способом мислення щодо управління та реалізації можливостей розвитку освітніх закладів, здатних приймати повноцінну участь у наукових дослідженнях спрямованих на створення інноваційних методів управління освітніми організаціями.

Програма орієнтує на практичне опанування навичок управління навчальними закладами, освітніми організаціями і установами; формування керівників з новим перспективним способом мислення, здатних не лише застосовувати існуючі методи менеджменту і адміністрування, але й розробляти нові на базі сучасних наукових досягнень. Виконується в активному дослідницькому середовищі.

Ключові слова: вища освіта, заклад освіти, менеджмент, система управління освітою, середня освіта.

APSTRACT

The educational and professional program "Management of educational institutions" provides for dynamic, integrative and interactive learning. The program offers a comprehensive approach to the management of an educational institution as a complex socio-pedagogical system based on principles and laws, practical experience of managing the educational sector and implements it through training and practical training.

It focuses on modern scientific achievements in the field of management of socio-pedagogical systems, takes into account the specifics of work in the educational field. Emphasis is placed on the formation of a system of knowledge, abilities and skills for managing an organization in the field of education and industrial training, the formation and development of strategic thinking of leaders of educational organizations, which provides for certain employment and the possibility of further education and career growth.

Specialization: management of an educational institution requires in-depth knowledge in the system approach to management in educational institutions. Training

of highly qualified, professional and promising managers with innovative, creative views and a way of thinking regarding the management and implementation of the development opportunities of educational institutions, capable of fully participating in scientific research aimed at creating innovative methods of management of educational organizations.

The program focuses on practical mastery of management skills of educational institutions, educational organizations and institutions; formation of managers with a new perspective way of thinking, capable not only of applying existing methods of management and administration, but also of developing new ones based on modern scientific achievements. Performed in an active research environment.

Keywords: higher education, educational institution, management, education management system, secondary education.

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати: розширити та поглибити знання студентів-магістрів із актуальних питань з теорії і практики управління закладами освіти; надати студентам знання про систему освіти в Україні та інших країнах, ознайомити з прийомами та методами організації, управління та контролю в середній школі.

Завдання курсу:

- підготувати майбутніх викладачів до педагогічної діяльності в умовах адаптації вищої освіти в Україні до Європейської системи; опанувати зміст курсу;
- засвоїти принципи управління системою освіти;
- вивчити пріоритетні напрямки розвитку середньої освіти в Україні;
- ознайомитись з основними формами контролю в школі
-

Передумови для вивчення дисципліни:

Передумови для вивчення дисципліни:

Програмні результати навчання:

ПРН-1 Знання та розуміння предметної галузі й розуміння професійної діяльності. Уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом з теорії і практики управління закладами освіти; знання найважливіших філологічних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та

оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати

II. Фахові:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Компетентності предметних спеціальностей (ПК)

ПК1. Здатність проектувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні маршрути учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПК2. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ПК3. Здатність володіти всіма складниками комунікативної компетентності на рівні С1 і використовувати їх у процесі професійної і міжособистісної комунікації у сферах усного і писемного мовлення.

ПК6. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх

ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.

ПК7. Здатність проєктувати форми та методи контролю якості освіти, здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу, обирати та розробляти ефективні види контрольно-вимірjuвальних матеріалів.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

ПРН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

ПРН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

ПРН4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

ПРН5. Описує методикy розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.

ПРН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

ПРН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ПРН10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

ПРН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

ПРН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ПРН13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

ПРН14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

ПРН17. Обирає методи і прийоми навчання іноземної мови і зарубіжної літератури і контролю навчальних досягнень учнів відповідно до цілей і завдань освітнього процесу; оцінює навчальні матеріали та адаптує їх до конкретного освітнянського контексту, створює навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і зарубіжної літератури.

ПРН18. Здійснює міжкультурну комунікацію і долає міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються; знання основних відмінностей концептуальної і мовної картини світу носіїв англійської мови; знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН19. Використовує гуманістичний потенціал іноземної мови і культури для формування духовного світу громадян України, забезпечує організацію діалогу мов і культур на заняттях з іноземної мови і зарубіжної літератури.

ПРН20. Взаємодіє зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовує практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої і вищої освіти.

ПРН21. Демонструє рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки з іноземної мови і зарубіжної літератури та методики їх навчання, уміння збирати наукову інформацію з тематики дослідження, використовуючи різні джерела інформації, формулювати цілі та завдання і вибрати відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; здійснює самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітянському контексті.

1. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сучасні моделі освіти та система управління освіти в Україні

Тема 2. Особливості управління закладом освіти

Тема 3. Внутрішнє керівництво загальноосвітнім закладом.

Тема 4. Внутрішній контроль в загальноосвітньому закладі.

Тема 5. Методична робота в загальноосвітньому навчальному закладі.

Тема 6. Інспектування загальноосвітніх закладів.

Тема 7. Культура управлінської праці керівника закладу освіти. Вимоги до особистості керівника.

Тема 8. Атестація вчителів та інших працівників школи.

Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про вищу освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Педагогічний менеджмент : навчальний посібник / В. Е. Лунячек. – 2-е вид., випр. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2015. – 512 с.
4. «Практика управління закладом освіти». Електронний журнал. Електронний ресурс. Режим дотупу: <https://edirshkoly.expertus.com.ua>
5. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: [навч. посібн.] / Л. А. Мартинець. – Вінниця, 2018. – 196 с.
6. Менеджмент освітньої організації / О. І. Мармаза. – Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. – 126 с.

7. Мармаза О. І. Інноваційний менеджмент / О. І. Мармаза. – Х.: ТОВ «Планета-принт», 2016. – 197 с.
8. Мармаза О. І. Основи теорії менеджменту / О. І. Мармаза. – Х.: ТОВ 110 «Планета-принт», 2015. – 139 с.
9. Сухомлинський В.О. Розмова з молодим директором школи // Вибрані твори в 5 т. — К.: Рад.шк., 1976. — Т.4. — С.603).
10. Трубіцина, О., Демченко, В. (2020). Менеджмент закладів вищої освіти: застосування інновацій. Vol. 7, No. 3. TernopilAberdeen, 2020. pp. 383-393.
11. Управління загальноосвітніми навчальними закладами як активними системами: моделі та механізми : монографія /Л. Калініна, В. Мелешко, І.Осадчий, Л. Паращенко, М.Топузов / За наук. ред. Л. Калініної. — К.: Педагогічна думка, 2018. — 224 с.

Додаткова

1. Антонюк, О. (2016). Менеджмент в освітянській сфері: концептуальні засади. Персонал: журнал інтелектуальної еліти. № 10. URL: <http://personal.in.ua/article.php?id=381> (дата звернення 06.09.2020).
2. Бесчастний В. М. Пріоритети подальшого розвитку державного управління в галузі освіти / В. М. Бесчастний // Держава та регіони. - 2008. - № 4. – С. 14-18.
3. Кондур, О. (2017). Інноваційний менеджмент у системі управління вищим навчальним закладом. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. № 4 (59). С. 254–258.
4. Коробкович, Л. П. (2011). Педагогічні умови моніторингу результативності навчального процесу в системі педагогічного менеджменту приватного вищого навчального закладу: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.06. Київ. 20 с.
5. Кремень В. Г. Філософія освіти ХХІ століття / В. Г. Кремень // Вища шк. - 2002. - № 6. - С. 8-15.
6. Рожнова, Т. Є. (2012). Інноваційні технології в управлінні вищим навчальним закладом. Сборнике научных трудов SWorld. № 24 (4). С. 72–80.
7. Рожнова, Т. Є. (2012). Модель управління вищим навчальним закладом на засадах інноваційних технологій. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. Випуск 3 (69). С. 145–150.
8. Сас, Н. (2014). Підготовка майбутніх керівників навчальних закладів до інноваційного управління: стан та перспективи: монографія. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка. 336 с.
9. Сипченко, В., Климова, В. (2019). Управління інноваційними процесами у закладах вищої освіти. Гуманізація навчально-виховного процесу. № 4 (96). С. 139–154.
10. Ткачук, Л. (2017). Стратегічний менеджмент закладу вищої освіти як запорука його успіху. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. Випуск 2. С. 268–276.
11. Управління інноваційним розвитком загальноосвітнього навчального закладу : моделі, соціокультурні процеси, технології : наук.-метод. посібник / Л. М. Калініна та ін.; за наук. ред. проф. Л. М. Калініної. – Київ, Володимирець : Інформатодор, 2014. – 560 с.
12. Щекатунова Г. Інноваційний розвиток загальноосвітнього навчального закладу – вимога сьогодення / Г. Щекатунова // Післядипломна освіта. – 2012. – № 1. – С. 40–46.
13. Sychenko V. V. Mechanisms of reforming the education system in Ukraine / Innovations in science and education: challenges of our time / [collection of scientific papers; edited by Maryna Dei, Olga Rudenko]. – London : IASHE, 2016. – P. 41–42.

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>
2. Закон України «Про освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Закон України «Про вищу освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік. 2-е вид.перероб.і допов. Бердянськ: БДПУ, 2020. 603 с.Електронний ресурс. Режим доступу: <http://bdpu.org:8080/bitstream/123456789/3257/1/Upravlinnya%20zakladom%20osvity.pdf>
5. Education System Management // <https://www.iiep.unesco.org/en/our-mission/education-system-managemen>
6. Educational Management & School Leadership // <https://www.aredne.eu/course/educational-management>
7. Educational Management // <https://www.yourarticlelibrary.com/educational-management/educational-management-meaning-definition-and-types/63721>